

علت عدم علاقه جوانان به حلقه ها

علت عدم علاقه جوانان به حلقه ها و گریز از چنین فضاهایی می‌تواند عوامل گوناگونی باشد که شما با شناخت آن موانع و رفع آنها می‌توانید جوان را به مسجد جذب نمایید، عواملی مثل دوست و رفیقی که او را به سمتی دیگر سوق می‌دهد، مخالفت خانواده‌ها، عدم جذابیت برنامه‌های مسجد، آشنا نبودن مسئولان امور مسجد با روحیات جوانان و برخوردهای نادرست با آنان، عدم توجه به نیازهای متفاوت انسان در این سن، دیدن رفتارهای متناقض با دین از انسان‌هایی که در مسجد رفت و آمد دارند و... .

حال، برای جذب جوانان باید عامل را شناخت و رفتار متناسب را انجام داد اما، به‌طور کلی برخی موارد بیان می‌شود که مربی می‌تواند با رعایت آنها متناسب با موارد و موانع مختلف در جذب جوان به مسجد موفق باشد.

مهم‌ترین و کلیدی‌ترین راه ایجاد ارتباط عاطفی بین مسجد و جوان است. چراکه جوان، موجودی است عاطفی، زودرنج و شکننده. اگر با جوانان با صداقت و احترام برخورد شود، به سهولت می‌توان در این دوره از حیات در عمق دل و صفای قلب او نفوذ کرد.

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) این‌گونه توصیه فرموده‌اند:

«بر شما باد به جوانان که قلب آنان رقیق‌تر و آماد پذیرش خیر است. وقتی خداوند مرا برای انذار و بشارت مردم مبعوث کرد، سال‌خورده‌ها با من مخالفت کردند اما، جوانان با من پیمان بستند.»

توجه کنیم که لازم نیست شعائر دینی و تکالیف شرعی را بر جوانان تحمیل کرد که این کار عکس‌العمل منفی دارد بلکه، کافی است کانون مذهبی را به صورت جذاب، عرضه نمود و فضای صمیمی و خوشایندی را فراهم کرد و در کنار هدایت، بر همدلی تأکید ورزید. برای توفیق در ارتباط بین مسجد و جوان باید به همدلی برسیم. وقتی جوان احساس کند که تنها از او گوش انتظار داریم، چیزی به نام پذیرش اتفاق

نمی‌افتد. هم‌دلی نیازمند چند مسأله است:

1. درک جوان: واقعیت آن است که دورِ جوانی اقتضائات خاص خود را دارد. جوانان به دلیل ناپختگی، کم‌تجربگی، احساسات شدید و مشکلات بلوغ به‌طور طبیعی، خطا پذیرند و از طرفی، روحیه استقلال‌طلبی و ستیزه‌جویی، زمینه چالش‌ها و تضادها را در میان این قشر و بزرگ‌ترها به وجود می‌آورد. نحوه برخورد با مسائل جوانان بسیار ظریف و حساس می‌باشد، بسیاری از دست‌اندرکاران کانون‌های دینی و مساجد، بدون توجه کافی به واقعیات دوران نوجوانی و جوانی و مشکلات ویژه آنان، اقدام به واکنش‌های تند و افراطی می‌کنند و چه بسا، یک یا دو برخورد نسنجیده و ناصواب، برای همیشه جوانان را از مساجد و عرصه تربیت دینی دور گرداند.

2. انعطاف‌پذیری: هم‌دلی بدون انعطاف‌پذیری ممکن نیست. جوان به حکم جوان بودن، در معرض خطا و لغزش است. از این‌رو، امام علی(علیه السلام) می‌فرماید: «جَهْلُ الشَّبَابِ مَعْذُورٌ وَ عِلْمُهُ مُحَقَّقٌ». «نادانی جوان غیرقابل ملامت و علم او محدود و اندک است.» خداوند به پیامبر رحمتش می‌فرماید: «وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَأَذَفْنَا مِّنْ وَرْوَلِكِ». «اگر سخت‌دل و ترش‌روی بودی همه از تو دور تو پراکنده می‌شدند.»

3. زیباسازی مساجد: یکی از راه‌های استحکام پیوند جوانان با مساجد، زیبا ساختن مساجد و کانون‌های دینی است. مساجد از همان سردر تا درون مسجد (صحن، محراب، فضا، دیوارها و غیره) باید آراسته و پیراسته و جوان‌پسند باشد و از جاذبه‌های هنری و علمی در پیشانی مسجد استفاده شود. پاکیزگی، طراوت و زیبایی مسجد، در جذب جوانان بسیار مؤثر است.

4. فعال کردن مساجد: برای حضور جوانان در مساجد، لازم است، مساجد را از انحصار به نماز، خارج کرد، جوان عنصری فعال و پرشور است و به دنبال کانونی فراگیر و خودجوش می‌باشد. اگر امکانات هنری، ورزشی، نمایشی، کتابخانه و... در کنار مسجد به عنوان جزیی از پیکر مسجد محسوب شود، جوانان به مسجد راغب‌تر خواهند شد.

5. بهبود شیوه‌های پیام‌رسانی دینی: متأسفانه در روش‌های تبلیغی و جذب جوانان، بیشتر از روش‌های کلیشه‌ای و تکراری و به صورت مستقیم استفاده می‌کنیم و همین امر در بی‌علاقگی و گریز جوانان از نماز جوامع مؤثر بوده است. بیشک، منبر و وعظ و خطابه یکی از شیوه‌های

اصل و مؤثر تبلیغ دینی است ولی، آیا این روش، در همه جا و برای هم^۱ اقشار جامعه مفید است؟ آیا ائمه جماعات مساجد به غیر از سخنرانی، روش دیگری را آزموده اند؟ با توجه به تجارب سودمند مبلغان در سال‌های اخیر، در به کارگیری گفت‌وگوی مستقیم دو نفری و به اصطلاح تبلیغ چهره‌به‌چهره و رفیق شدن و احساس هم‌دردی کردن با نسل جوان، وقت آن رسیده که در سطح وسیع از این تجربه ارزشمند استفاده گردد و ائمه جماعات مساجد، با اتخاذ روش ابتکاری خود، مجالس را در خانه‌ها به صورت پرسش و پاسخ و هدایت غیرمستقیم برگزار نمایند. یکی از رموز موفقیت روحانیون در جبهه‌های حق علیه باطل در سال‌های دفاع مقدس در همین امر نهفته بود. روحانی با رزمندگان نشست و برخاست داشت، در کنار آن‌ها غذا می‌خورد، استراحت می‌کرد، در غم و شادی‌های آنان شریک بود و از میهن اسلامی دفاع می‌نمود و در وقت نماز، به عبادت می‌پرداخت. از این‌رو، رزمندگان به محض شنیدن صدای اذان با رغبت و عشق به نمازخانه‌ها روی می‌آوردند.

6. عمل‌گرایی: رابط^۲ جوان با مسجد تا حد زیادی بستگی به نوع برخورد و رفتار امام جماعت و الگوهای جامعه^۳ و دیگر مسجدی‌ها دارد. جوانان، حسّاس و زودشکن هستند. رؤیت فاصل^۴ میان گفتن و بودن در جامعه، زمینه گریز جوانان را فراهم می‌کند. آن‌ها کمتر می‌توانند به تحلیل عمیق بپردازند. از این‌رو، زود قضاوت و حکم صادر می‌کنند.

7. پاسخ‌گویی به پرسش‌های دینی جوانان: یکی از راه‌های استحکام پیوند میان مسجد و جوان، رفع نیاز فکری و معنوی جوانان می‌باشد. جوانان، ذهن خلاق و جستجوگری دارند و همواره به دنبال کشف حقیقت و حل مسائل و پاسخ‌گویی به شبهات‌اند. علاوه بر آن امروز شبهه‌افکنی در حوز^۵ فرهنگ دینی یکی از پر خطرترین جلوه‌های تهاجم فرهنگی در عرص^۶ تربیت دینی است. اگر جوان احساس کند که مسجد محلی برای پاسخ‌گویی به سؤالات اوست و در آن شخصیت ارزشمند و فرهیخته‌ای است که درد او را درک می‌کند، خواه ناخواه به سمت و سوی او متمایل می‌گردد و دیگران را نیز، با خود همراه می‌سازد.

نکته: حضور شخصیت‌های موجّه و محبوب جوانان در مسجد می‌تواند ابزار خوبی برای جذب جوان باشد. حضور سخنرانان با شیوه‌های تبلیغی نوین و شخصیت علمی قوی نقش به‌سزایی در تمایل جوان به سمت مسجد دارد. در ضمن، باید جوانان عزیز را دسته‌بندی کرد، در بین آنان دسته‌های زیادی هستند که خود، جذب مسجدند و حتی از بسیاری از اهل مسجد هم، مسجدی‌ترند و دسته‌های دیگری از جوانان هستند که متمایل هستند ولی،

یک رابطۀ ساده می‌تواند آن‌ها را جذب کند و این رابطۀ ساده گاهی از برنامه‌های مسجد، امام جماعت، مسجدی‌های دیگر به ویژه، جوانان مرتبط با مسجد می‌تواند منشأ بگیرد و این دسته از جوانان هم، جذب شوند. اگر به صور دقیق برای تثبیت جوانانی که اهل مسجد هستند سعی شود و پس از آن از این جوانان تثبیت شده برای جذب دسته‌های مختلف جوانان که در طبقات مختلفی از قرب و بعد به مسجد قرار دارند و استفاده از نظرات و مشاوره‌ها و ارتباطات آن‌ها شود، بعضی از دسته‌های بعدی هم به راحتی جذب می‌شوند و اگر به‌خصوص روی جوانانی که عنوان محوری در بین جوانان دیگر دارند، وقت زیادی صرف شود، با جذب یکی از آنان، خودبه‌خود عدّ دیگری به وسیلۀ ارتباط با او یک قدم به مسجد نزدیک‌تر می‌شوند. در هر حال، با طبقه‌بندی جوانان در دسته‌های مختلف و برنامه‌مخصوص برای هر طبقه و استفاده از خود آنان در هر مرتبه، عدّ زیادی جوان را می‌توان با مسجد و به تبع آن با حلقه‌های صالحین آشتی داد.

نکته کلیدی برای آغاز راه آشتی جوانان با مسجد، تثبیت و فعال کردن جوانانی است که الآن با مسجد ارتباط دارند و سپس، برای طبقات بعدی برنامه‌ریزی کردن از جمله به وسیلۀ آنان می‌باشد.

منبع: پایگاه آموزشی صالحین خیبری